

СХВАЛЕНО

Педагогічна рада Зміївського ліцею № 1
імені двічі Героя Радянського Союзу
З.К.Слюсаренка Зміївської районної ради
Харківської області
протокол від 28.12.2019 № 26

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Зміївського ліцею № 1
імені двічі Героя Радянського
Союзу З.К.Слюсаренка
Зміївської районної ради
Харківської області

Лілія Дударєва
28.12.2019 року

Положення

про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Зміївському ліцеї № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З.К.Слюсаренка Зміївської районної ради Харківської області

II. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:
 - принцип цілісності, який налагає в єдиній усіх валів освітніх закладів на увагу їх підпорядкованість головній меті освітньої діяльності, що передбачає всебічний розвиток, ліквідація і соціалізація особистості, яка здатна до життя в сучасності та ціннісно-значущі взаємовідносини з природою, зовнішнім середовищем, суспільством і індивідуальні вибори шляхів до самостійного життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
 - принцип відповідності державним стандартам зовнішньої середньої освіти з метою розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
 - принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності.

I. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Зміївському ліцеї № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З.К.Слюсаренка Зміївської районної ради Харківської області розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (розділ V, стаття 41) (далі - Положення).

Положення визначає мету розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Зміївському ліцеї № 1 ім. З.К.Слюсаренка:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри учасників освітнього процесу до закладу освіти та системи забезпечення якості освіти у ньому, до органів управління освітою;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.

У Положенні сформульовані:

- стратегія та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання учнів;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.;
- безпекова складова закладу;
- самооцінювання якості освітньої діяльності у ліцеї.

II. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- принцип цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на учня, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- принцип відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

2. Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:
 - функціонування системи формування компетентностей учнів;
 - підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу освіти;
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
3. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:
 - моніторинг якості освіти;
 - самооцінка ефективності діяльності із забезпечення якості освіти.
4. Завдання моніторингу якості освіти:
 - вивчення якості освітнього процесу;
 - створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
 - аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
 - створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів;
 - корекція освітньої діяльності педагогів, методичних підходів у викладацькій діяльності;
 - удосконалення системи оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів;
 - простеження компетентнісного підходу у системі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
 - систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти, визначення необхідності індивідуальної освітньої траєкторії для окремих учнів;
 - прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в опорному закладі і філіях;
 - здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в опорному закладі і філіях.
5. Моніторинг в закладі освіти здійснюють:
 - директор школи, його заступники, завідувачі філіями;
 - органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
 - педагогічні працівники;
 - громадськість.
6. Основні джерела для моніторингу якості освіти:
 - підсумкове оцінювання у класних журналах;
 - результати моніторингів навчальних досягнень учнів (зовнішніх або внутрішніх) у вигляді стандартизованих тестів або інших формах завдань;
 - результати державної підсумкової атестації у початковій, базовій та старшій школі;

- результативність участі здобувачів освіти у олімпіадах, конкурсах.

7. Способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів та мета використання:

- аналіз результатів діагностичних тестів на початку навчального року у 5-х класах, у сформованих 8-х класах з поглибленим вивченням предметів та 10-х класах з профільним вивченням предметів - для оптимізації процесу адаптації, організації активного освітнього простору при вивченні профільного предмета,
- порівняльний аналіз результатів ДПА у початковій, основній, старшій школі – здійснюємо порівняльний аналіз результатів ДПА і річних балів з кожного предмету - визначення об'єктивності оцінювання і рівня дотримання академічної доброчесності учителями, рівня якості знань.
- семестрове і річне оцінювання – для визначення рівня відкритості і прозорості, зрозумілості системи оцінювання вчителя, його академічної доброчесності;
- аналіз середніх балів класу з навчальних предметів - для розроблення освітніх програм і формування класів допрофільної і профільної підготовки,
- порівняльний аналіз середніх балів з предмету класів однієї паралелі - для поурочного планування вчителів та підбору методичного арсеналу для організації освітнього простору уроку в конкретному класі,
- порівняльний аналіз якості освіти з предметів, які виносяться на ЗНО – для аналізу динаміки і рівня оволодіння учнями вимогами навчальних програм.

8. Критерії моніторингу:

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

9. Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в опорному закладі і філіях;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень;
- підвищення якості освіти.

10. Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах, на сайті ліцею;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;

- дані моніторингу використовуються і враховуються:
 - при вивченні стану виконання навчальних програм за семестр і рік,
 - при вивченні стану викладання предмету (результати за 5 років),
 - при складанні Плану роботи на рік, освітніх програм,
 - при плануванні методичної роботи,
 - для визначення напрямів підвищення кваліфікації вчителя, під час атестації,
 - для корекції індивідуальної освітньої траєкторії учня,
 - для самооцінювання освітньої діяльності закладу,
 - у процесі розроблення стратегії розвитку ліцею.

11. Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент учнів;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання учнів;
- педагогічна діяльність;
- управління школою;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу закладу освіти.

III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2. Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Порухенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

IV. Критерії, правила і процедури оцінювання учнів

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою

застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою розробляються учителями, схвалюються педагогічною радою і оприлюднюються на сайті ліцею. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поряд з оцінюванням у балах запроваджується система формувального оцінювання.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;

- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок. Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей, вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку, діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, переконання у власних можливостях і здібностях, бажання навчатися, не боятися помилок.

На цих засадах ґрунтується діяльність педагогічного колективу з використання формувального оцінювання не тільки у початковій, а і основній і старшій школі.

Об'єктами контролю під час формувального оцінювання є складники предметних компетентностей.

Формувальне оцінювання дає можливість відслідковувати процес індивідуального розвитку кожного учня, його просування до навчальних цілей, вчасно вносити корективи у освітній процес, спонукає до самостійного мислення і конструювання відповіді, заохочує, тому мотивує на досягнення результату, значного саме для нього.

Формувальне оцінювання сприяє опануванню здобувачами освіти способами самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що є основою для формування відповідальності, розвитку інтересу, своєчасного виявлення прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Для врахування думки здобувачів освіти і їх батьків щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і батьків, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти. Результати опитування обговорюються на засіданні педагогічної ради ліцею.

V. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності закладу передбачає підвищення якості професійної підготовки

фахівців відповідно до очікувань суспільства. Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» .

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- стан забезпечення кадрами відповідно фахової освіти;
- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності;
- оптимальність розподілу педагогічного навантаження;
- показник плинності кадрів.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України “Про освіту”, постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації;
- стажування;
- участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року та на підставі п.1.5, п.2.1, п.2.2

Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №930 від 06.10.2010 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України №1473 від 20.12.2011 та №1135 від 08.08.2013).

VI. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників

Управлінська діяльність адміністрації закладу передбачає вирішення низки концептуальних положень:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками опорного закладу і філій з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачення часу всіма працівниками;
- ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Формою контролю за діяльністю керівників закладу освіти є атестація. Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу освіти, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

VII. Інформаційна система для ефективного управління закладом освіти

Однією з умов розвитку освітнього процесу є запровадження інформаційно -комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Комп'ютеризація освітнього процесу створює оптимальні умови роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробку і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів. що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Ефективність інформаційної системи закладу освіти забезпечує наявність доступу до мережі Інтернет для учнів та педагогічних працівників. Значне місце в управлінні закладом освіти відіграє офіційний сайт ліцею.

Упровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність супроводжується інформуванням педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, застосування в роботі програмних засобів «Курс школа», груп у фейсбуці та вайбері, Інтернет-сервісів для онлайн-конференцій, нарад, організації дистанційних форм навчання.

VIII. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб.

Універсальний дизайн закладу освіти створюється на таких принципах:

1. Рівність і доступність використання.

Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення дітей з особливими потребами.

2. Гнучкість використання.

Забезпечення наявності широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

3. Просте та зручне використання.

Забезпечення простоти та інтуїтивності використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

4. Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів.

Сприяння ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

5. Низький рівень фізичних зусиль.

Розрахування на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

6. Припустимість помилок.

Зведення до мінімуму можливості виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

7. Наявність необхідного розміру і простору.

Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами

Основними завданнями моніторингу інклюзивного навчання є:

- відстеження здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі для класів з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

ІХ. Безпекова складова закладу

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон "Про освіту". Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Складові безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;

- створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки освітнього простору спрямоване на виконання таких завдань:

- формування у здобувачів освіти компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- упровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у здобувачів освіти життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- запобігання та протидія торгівлі людьми, формування в учнів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

X. Самооцінювання якості освітньої діяльності

1. Мета самооцінювання якості освітньої діяльності в ліцеї:

- отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку;
- упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу;
- координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи), задіяних у процедурах моніторингу.

2. Напрями самооцінювання:

Напрямок I. Освітнє середовище Зміївського ліцею № 1 ім. З.К.Слюсаренка (опорного закладу і філій) за критеріями:

1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

- 1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці.
- 1.1.2. Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітніх програм.
- 1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.
- 1.1.4. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.
- 1.1.5. У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників.
- 1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет. В учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.
- 1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.
- 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.
 - 1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі.
 - 1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.
 - 1.2.3. Керівник та заступники керівника (далі-керівництво) закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.
- 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.
 - 1.3.1. Приміщення та територія закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та /або розумного пристосування.
 - 1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
 - 1.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.
 - 1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.

- 1.3.5. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, медіатека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

Напрямок II. Система оцінювання здобувачів освіти за критеріями:

- 2.1. Наявність відкритої, прозорорі і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень.
 - 2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.
 - 2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.
 - 2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.
- 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.
 - 2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти.
 - 2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формуального оцінювання.
- 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.
 - 2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.
 - 2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

Напрямок III. Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників за критеріями:

- 3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.
 - 3.1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.
 - 3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.
 - 3.1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формування та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).
 - 3.1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).
 - 3.1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.
 - 3.1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

- 3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.
 - 3.2.1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
 - 3.2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.
- 3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти.
 - 3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.
 - 3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.
 - 3.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.
- 3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.
 - 3.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.
 - 3.4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

Напрямок IV. Управлінські процеси закладу освіти за критеріями:

- 4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.
 - 4.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію розвитку Зміївського ліцею №1 ім. З.К.Слюсаренка на 2020-2025 роки, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.
 - 4.1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми.
 - 4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Зміївському ліцеї № 1 ім. З.К.Слюсаренка.
 - 4.1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.
- 4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.
 - 4.2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладів освіти та взаємну довіру.
 - 4.2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.
- 4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

- 4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.
- 4.3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.
- 4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.
- 4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.
 - 4.4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.
 - 4.4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.
 - 4.4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування.
 - 4.4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу та участі в житті місцевої громади.
 - 4.4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам.
 - 4.4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.
- 4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.
 - 4.5.1. Заклад освіти запроваджує політику академічної доброчесності.
 - 4.5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

3. Варіанти і терміни проведення самооцінювання якості освітньої діяльності.

У Зміївському ліцеї № 1 ім. З.К.Слюсаренка (опорному закладі і філіях) проводиться щорічне комплексне самооцінювання якості освітньої діяльності. Терміни визначаються планом роботи ліцею на кожен навчальний рік.

4. Етапи самооцінювання:

- *підготовчий* — визначення об'єктів вивчення, мети, критеріїв оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- *практичний (збір інформації)* — аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- *аналітичний* — систематизація інформації, аналіз інформації, коригування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

5. Виконавці

Виконавцями самооцінювання є: заступники директора, керівники шкільних методичних об'єднань, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, вчителі-предметники, класні керівники, представники соціально-психологічної служби школи.

6. Функціональні обов'язки учасників самооцінювання

6.1. Адміністрація закладу:

- ініціює розроблення стратегії розвитку закладу;
- розробляє і втілює внутрішкільну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- устанавлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;
- забезпечує необхідні ресурси для проведення самооцінювання;
- сприяє проведенню комплексного самооцінювання;
- забезпечує узагальнення і систематизації аналітичних матеріалів;
- приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів самооцінювання;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу.

6.2. Педагогічна рада закладу:

- схвалює освітню програму закладу та стратегії розвитку;
- схвалює Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Зміївському ліцеї № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З.К.Слюсаренка Зміївської районної ради Харківської області;
- бере участь у розробленні методики оцінювання, виборі критеріїв і показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;
- визначає способи оприлюднення інформації та показників розвитку закладу;
- бере участь у вивченні, узагальненні і поширенні інноваційного досвіду педагогічних працівників;
- сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

6.3. Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

6.4. Класний керівник:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів класу з предметів за результатами підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- надає інформацію для самооцінювання;
- своєчасно доводить підсумки самооцінювання до відома батьків.

6.5. Керівники шкільних методичних об'єднань, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, представники соціально-психологічної служби ліцею:

- беруть участь у розробленні інструментарію самооцінювання;
- беруть участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;

- проводять експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;
- аналізують результати зібраної інформації;
- ведуть облік результатів оцінювання;
- готують пропозиції для керівництва закладу щодо удосконалення освітнього процесу.

XI. Заключні положення

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості – стратегічне завдання закладу. Описана модель її розбудови дозволить забезпечувати постійне і неухильне вдосконалення якості освітньої діяльності і якості освіти, а, отже, досягти стратегічної мети.